

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Norsk Folkehjelp

For 2017

*”En av IEHs styrker er
flerpartssamarbeidet.”*

Til lesere av rapporten

En av IEHs styrker er flerpartssamarbeidet. Her spiller medlemsorganisasjonene en viktig rolle ved å bidra med spisskompetanse og ressurser, ved å være pådrivere i rettighetsarbeid og politisk påvirkning, og ved å bidra til å styrke oppslutningen om etisk handel. I tillegg er organisasjonene forpliktet til å stille etiske krav i egne innkjøp.

Organisasjonene i IEH er ulike og har dermed også ulikt fokus. For eksempel er arbeidstakerorganisasjoners viktigste mål å styrke fagforeninger og arbeidstakeres rettigheter, og i IEH kan de dele sin kompetanse om dette viktige temaet med andre medlemmer. Frivillige organisasjoner har verdifull kunnskap om lokale forhold i produsentland, de har lokale samarbeidspartnere, og de kan gjennomføre kampanjer for å skape bred oppmerksomhet. Arbeidsgiver- og interesseorganisasjoner kan ta tak i problemstillinger medlemmene har felles og slik initiere prosjekter på vegne av mange IEH-bedrifter.

Denne rapporteringsmalen er laget slik at den skal kunne brukes av alle organisasjoner som er medlemmer i IEH. Den enkelte organisasjons rolle og fokus vil bestemme hvor detaljert de enkelte spørsmål kan besvares.

Heidi Furustøl
Daglig leder IEH

Forord fra: Henriette Killi Westhrin, Generalsekretær

Norsk Folkehjelp har vært medlem av Initiativ for Etisk Handel (IEH) siden 2002. Som fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon er arbeidet vårt tuftet på samhold, solidaritet og menneskeverd. Med dette som utgangspunkt kjenner vi sterk forpliktelse til å oppfylle kravene til etisk handel, med særlig vekt på arbeidstakerrettigheter og respekt for menneskerettighetene.

Norsk Folkehjelps styre vedtok etiske standarder for innkjøp, investeringer og innsamling av midler i mai 2013. De ble sist revidert i 2016 og gjelder for hele organisasjonen vår, leverandører, de som forvalter våre investeringer, de vi tar i mot gaver fra og forretningspartnere. Standardene omfatter arbeids- og miljøkrav, samt andre krav som er i samsvar med bestemmelser i internasjonale konvensjoner og instrumenter, som for eksempel FN og ILO sine kjernekonvensjoner.

I 2017 fortsatte vi arbeidet for å forankre de etiske standardene i organisasjonen, samtidig som vi jobber aktivt gjennom påvirkningsarbeid for at næringslivet tar ansvar når det gjelder å sørge for en økt respekt for arbeidstakerrettigheter og menneskerettigheter.

For Norsk Folkehjelp dreier etisk handel seg enkelt sagt om å sette menneskeverdet høyest, og ikke la det komme i skyggen av maksimal profitt. Vi kommer til å fortsette å jobbe for et arbeidsliv med gode og forutsigbare forhold, slik at mennesker får mulighet til å forsørge seg selv og trygghet til å kunne delta i og forme samfunnet de bor i.

Om organisasjonen

Organisasjonsnavn:

Norsk Folkehjelp

Type organisasjon:

Humanitær solidaritetsorganisasjon

Beskrivelse av organisasjonen:

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, humanitær minerydding, kriseforebyggende trening og begrenset nødhjelp til lokasjoner vi befinner oss. I Norge er fokusområder sanitet og redningstjeneste, solidaritetsarbeid, integrerings- og asylspørsmål og drift av flyktningmottak. Norsk Folkehjelp har rundt 100 lag med 13.000 medlemmer i Norge i tillegg til kollektive medlemmer under LO, og vi arbeider med ulike prosjekter i 39 land over hele verden under parolen "Solidaritet i praksis".

Organisasjonens størrelse:

Antall ansatte:

2 300

Omsetning (NOK):

1 100 000 000

Land som omfattes av prioriterte programmer/prosjekter:

Norsk Folkehjelp (NF) er til enhver tid etablert i nærmere 40 land. I et flertall av disse støtter vi partnerorganisasjoner i deres arbeid knyttet til landrettigheter generelt og rettigheter i forbindelse med investeringer i land og naturressurser. Det legges spesiell vekt på rett og mulighet til organisering og politisk deltakelse, og NF tar i den forbindelse opp brudd på menneskerettigheter.

I andre deler av våre landprogram jobber vi for å kartlegge leverandører av produkter benyttet i prosjekter relatert til rydding av miner og klasebomber. Det fokuseres på leverandører av konkrete varer/tjenester for risiko mot brudd på konvensjoner og retningslinjer i forbindelse med innkjøp basert på våre vedtatte etiske standarder. Videre tar NF opp ansvarlige investeringer og aktivt eierskap i politiske forslag i Norge. NF har også vedtatt egen retningslinje for antikorrupsjon til bruk i programmene og mot partnere vi samarbeider med, og har en definert varslingsrutine etablert for eventuelle brudd på våre retningslinjer.

Kontaktinformasjon for rapporten:

Kontaktperson: Ivar Aamodt

Tittel: Logistikk controller

Epost: ivara@npaid.org

Telefon: 9505 7740

Innmeldingsår i IEH:

2002

Forankring i organisasjonen

Beskriv hvordan etisk handel er forankret i organisasjonen:

Navn og stilling på øverste leder med etisk handel som en del av sitt hovedansvar:

Henriette Killi Westhrin, generalsekretær

Strategier og langtidsplaner som omhandler etisk handel:

- Norsk Folkehjelps etiske standarder for innkjøp, investering og innsamling av midler
- Internasjonal strategi 2015-2019 (rettighetsbasert fokus)

Annet

Retningslinjer for innkjøp

Beskriv hva organisasjonen gjør for å kommunisere internt fokuset og innsatsen som følger av medlemskapet i IEH:

NF etiske standarder er tema i opplæring av ansatte som arbeider med anskaffelser og i interne logistikkseminar med eksempler på hva hvordan dette skal følges opp. Dette gjøres ved at vi presenterer rammeverket og diskuterer hensikt med praktiske eksempler. NF har identifisert noen typiske produkt og tjenesteområder vi ønsker at ansatte skal følge med på.

NF leverer mange rettighetsbaserte prosjekter hvor våre ansatte gir råd til partnere vi arbeider sammen med på andre områder som landrettigheter, rett til organisering, miljø, korrupsjon og mer.

Fokus fremover vil bli på opplæring og utvikling av risikosystem som kan bidra til å påvirke riktig fokus ved kjøp av varer og tjenester. Dette skal forankres mot ledelse og prosjektansvarlige i landprogrammene og ved hovedkontoret. I tillegg introdusere verktøy med praktisk implementering i innkjøpsfunksjoner slik at etiske vurderinger blir en del av rutiner innen prioriterte områder.

Prioriterte aktiviteter/mål i rapporteringsåret

Aktiviteter:	Status/framdrift
Ferdigstille og sende ut veileder for lokallag	Veileder ferdig forberedt for distribusjon
Fortsette klargjøring rundt etiske standarder både internt og i kommunikasjon med leverandører. Vurdere å prioritere ett område som hovedinnsats for egne innkjøp i 2017.	Dialog rundt etiske standarder del av 2017 globalt logistikkseminar. Fokusområde foreslått til tjenestekjøp for hotell-og seminarvirksomhet.
Bidra med våre innspill til IEH, og delta aktivt i samfunnsdebatten og i prosjekter på temaer som er knyttet til menneskerettigheter, landrettigheter og folkeretten	Deltatt i kurs risikovurdering og møter i IEH regi. Gjennomføring av aktiviteter i globale prosjekter samt påvirkningsarbeide i Norge og internasjonalt
Beslutte verktøy for å følge opp risikovurderinger i form av SHAREX eller annet	Endelig beslutning ikke tatt - kan være interne tilpasninger av systemer vil virke bedre for NF

Prioriterte aktiviteter/mål for kommende rapporteringsår

Aktiviteter:

Lage en plan for interninformasjon for administrasjon, lokallag og landprogram

Arbeidsgruppe følge kurs om risiko- og aktsomhetsvurdering

Deltagelse i interne seminar for landdirektører og prosjektleder med mål om økt kunnskap og forankring

Tilpasse interne administrative systemer for oppfølging av leverandører og dokumentasjon

“Etisk handel dreier seg enkelt sagt om å sette menneskeverdet høyest, og ikke la det komme i skyggen av maksimal profitt”

1. Styrking av rettigheter og oppslutning om etisk handel

Styrking av arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljø og antikorrupsjon

Har organisasjonen i rapporteringsåret jobbet for å styrke arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljøhensyn eller antikorrupsjon utenfor Norge?

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste prosjekter/programmer/tiltak:

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
Norfund - Tribunal om naturressurser, mars 2017	Offentlig møte organisert med sammen med Latin-Amerikagruppene (LAG). Norsk Folkehjelp deltok selv og med to partnerorganisasjoner i Honduras, Copinh og MADJ. Partnerne var også med på årsmøte i Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdommen, på møter med El&It og på møter med LAG og Norsk Folkehjelp i Bergen og i Trondheim. Vår kritikk av Norfund i Honduras har også vært offentliggjort i media (Dagsavisen i mars og i Dagens Næringsliv i juli).	☒ Marginaliserte befolkningsgrupp.

Styrke oppslutningen om etisk handel

Har organisasjonen i rapporteringsåret gjort tiltak for å styrke oppslutningen om etisk handel:

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste tiltakene:

Tiltak	Beskrivelse
--------	-------------

Tiltak	Beskrivelse
<p>Få flere norske kommuner til å ta hensyn til folkeretten og menneskerettigheter i sin innkjøpspraksis og investeringer.</p>	<p>Norsk Folkehjelp, sammen med Fagforbundet og andre organisasjoner, støttet opp om arbeidet for å flere norske kommuner til å vedta forbud mot innkjøp av varer fra ulovlige bosettinger på okkupert palestinsk område. Flere kommuner har prosesser i gang.</p> <p>Norsk Folkehjelp, sammen med Fagforbundet, har vært i dialog med Oslo kommune i forbindelse med utarbeidelse av ny anskaffelsesstrategi for kommunen. Strategien som kom på plass i oktober 2017 sier at Oslo kommune "må arbeide aktivt for at kommunens globale leverandørkjeder skal ivareta grunnleggende menneskerettigheter, ILOs kjernekonvensjoner og folkerettens regler..". Dette er i tråd med våre innspill.</p> <p>Norsk Folkehjelp og Fagforbundet lokalt i Bergen samarbeidet med å følge opp hvorvidt Bergens kommunale pensjonskasse (BKP) har forbedret sin etiske forvaltning. Bl.a. ble et frokostmøte avholdt i Bergen i regi av Norsk Folkehjelp Bergen og LO i Bergen og Omland.</p>
<p>Dialog med finansinstitusjoner om investeringer i selskap som er ansvarlige for grove normbrudd.</p>	<p>Vår dialog med finansinstitusjoner med investeringer i selskap som bidrar til normbrudd i de okkuperte palestinske områdene fortsatte i 2017. Vi gjennomførte møter med og sendte skriftlige innspill til bl.a. DNB, Nordea, Danske Bank, KLP og Etikkrådet for å diskutere problematikken og deler informasjon.</p>

Deling av kompetanse og erfaringer

Har organisasjonen i rapporteringsåret delt kunnskap om eller erfaringer med etisk handel med bedrifter eller andre organisasjoner?

Ja

Hvis ja, gi en nærmere beskrivelse

Sør-Afrika: Støtte til fagforeningen CSAAWU (Commercial, Stevedoring, Agricultural and Allied Workers Union) gjennom The Trust for Community Outreach and Education (TCOE) for bl.a. organisasjonsretten og lønnskrav på vingården Robertson Winery. Sammen med Fellesforbundet har en også søkt påvirkning av Vinmonopolet som importerer vin fra Robertson Winery.

2. Oppfølging av leverandører og samarbeidspartnere

Forankring av etiske krav hos leverandører og samarbeidspartnere

Oppgi en nettadresse til organisasjonens retningslinjer for etisk handel, eller legg dem ved:

<https://www.folkehjelp.no/Om-oss/Etikk/Etiske-standarder>

Beskriv hvordan kravene i retningslinjene blir formidlet til organisasjonens leverandører og samarbeidspartnere:

Vi inkluderer våre etiske standarder i større anbud med skriftlig aksept hvor det er rimelig å forvente at leverandører har forståelse og oversikt over eget arbeid og underleverandører. Fokus på forhold som korrupsjon og miljø med definerte retningslinjer og varslingskanaler rundt samarbeidsforholdet med partnere, leverandører og egne ansatte.

Screening av nye leverandører og samarbeidspartnere

Beskriv hvordan organisasjonen innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører og samarbeidspartnere velges:

Alle større leverandører har krav til å fylle i NF leverandørskjema, hvor referanse til våre etiske retningslinjer og vår tilgang til å foreta uanmeldt revisjon, eller la eksterne interessenter foreta dette på våre vegne, er beskrevet. Markedsavdelingen har innført kontroll med alle donasjoner eller samarbeidsavtaler over kr. 10.000, og fondsmegler er gjort kjent med krav til forvaltning av NFs frie midler.

Oversikt over eksisterende leverandørkjede

Beskriv hva organisasjonen har gjort for å kartlegge risiko for brudd på retningslinjene for etisk handel til de viktigste varer og tjenester som kjøpes inn?

En stor mengde av våre innkjøp gjøres lokalt og er små i omfang. Med veldig ulike leverandører for dette legges det vekt på å sikre følgende prioriterte leveranseområder:

- Tekstil-, beskyttelses- og arbeidsuniform artikler,
- Profileringsartikler,
- Vakt-, rengjørings- og vedlikeholdstjenester,
- Trykk- og distribusjonstjenester,
- Lokale konstruksjons- og byggetjenester,
- Hotell- og konferanseleveranser
- Lokalt vurderte risikoleverandører i enheter utfra etiske standarder.

Innen disse områder skal det normalt sjekkes for arbeidsforhold, tariff lønn/avtaler og andre forhold i leveransekjeden via leverandørskjema og opplysning om hvilke etiske standarder de følger i forespørsler mv. I tillegg gjør vårt prosjektarbeide at vi har fokus på norske investeringer og handelsrelasjoner i utlandet med tanke på bl.a. land- og ressursrettigheter.

Hvis kartlagt, beskriv de viktigste utfordringene som er identifisert. Beskriv spesielt:

Hvilke produsentland som anses å være knyttet til høyest risiko:

Kina, Cambodia, Laos, Myanmar, Vietnam, Thailand, Tyrkia, Zimbabwe, Kenya, Sør-Afrika og India

Hvilke etiske krav som er mest utsatt for brudd:

HMS, lønn/arbeidstid, barnearbeid , organisering- og forhandlingsrett, korrupsjon og inhumane arbeidsforhold.

Tiltak for å redusere risiko og oppnå forbedringer

Beskriv hvilke tiltak organisasjonen har gjennomført for å redusere risikoen for brudd på retningslinjene for etisk handel og bidra til forbedringer:

Følgende tiltak er prioritert:

- Intern kompetansebygging av ansatte involvert i innkjøp og prosjektimplementering
- Innlemmelse av etiske standarder i større anbud, kontrakter og avtaler
- Bevisstgjøring av ansatte og leverandører involvert i investerings- og markedsarbeidet

Kontakt:

Norsk Folkehjelp

Ivar Aamodt

ivara@npaid.org

9505 7740